

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep

0033 OSLO

Vår ref.:
03/5498-29
Løpenr.:
6706/12

Saksbehandler:
Ken Harald Enoksen
Tlf. dir.innvalg:
77 78 81 08

Arkiv:
U22 SAKSARKIV
Deres ref.:

Dato:
29.2.2012

SVAR - FORSLAG TIL PROGRAM FOR KONSEKVENsutREDNING ETTER PETROLEUMSLOVEN FOR DET TIDLIGERE OMSTRIDTE OMRÅDET VEST FOR AVGRENSINGSLINJEN I BARENTSHAVET SØR

Det vises til brev fra Olje- og energidepartementet (OED) av 24. november 2011 vedrørende ovennevnte.

Fylkesrådet i Troms fylkeskommune fremmet 28. februar d.å. (utvalgssak: 42/12, arkivsak 03/5498-28) forslag til vedtak til fylkestinget. Saken blir behandlet i Fylkestinget den 20. mars d.å. og det endelige høringsvaret blir deretter ettersendt OED.

Fylkesrådet har fremmet følgende forslag til vedtak til fylkestinget:

1. Fylkestinget i Troms er meget positiv til at Olje- og energidepartementet nå har startet prosessen med åpning av havområdet i Barentshavet sør, vest for avgrensingslinjen, og at prosessen skal gjennomføres på så kort tid som mulig.
2. Fylkestinget i Troms er tilfreds med at åpningsprosessen med konsekvensutredning gjennomføres i henhold til gjeldende bestemmelser i petroleumsloven.
3. Utredningene skal gjøres på bakgrunn av et godt datagrunnlag, men fylkestinget i Troms ønsker å anmode om at Oljedirektoratet snarest bør gjennomføre innsamling av 3D-seismikk slik at man får et sikrere grunnlag for å anslå ressurspotensialet i området.
4. Fylkestinget i Troms vil understreke behovet for beredskap mot akutt forurensning, inkludert forhold som mørke og kulde, is/iskant, tiltak i åpne havområder, og kystnære beredskapstiltak. Fylkestinget i Troms vil spesielt fremheve behovet for å utvikle og benytte gode strømodelleringer. Disse vil vise hvordan strømsystemene i Barentshavet fungerer, som igjen kan bidra til gode forebyggende tiltak (utvikle gode beredskapsløsninger) hvis det skulle skje en form for utslipp.

5. Fylkestinget i Troms setter pris på at departementet legger mye vekt på å utrede muligheten for negative konsekvenser for miljø, næring og samfunn, men ønsker å bemerke viktigheten av en grundig analyse av positive konsekvenser av petroleumsvirksomheten, med særlig fokus på lokale og regionale ringvirkninger. Det er i denne sammenheng viktig å relatere slike ringvirkningsanalyser til de ulike utviklings-scenariene slik at man får en god beskrivelse av hvordan ringvirkningene vil arte seg i de ulike utviklingsscenariene.

Med vennlig hilsen

Ken H. Enoksen
Spesialrådgiver

Vedlegg:

- Saksforberedende dokument til Fylkesrådet i Troms (Fylkesrådssak nr.: 42/12. Saksnummer 03/5498-27).

FYLKESRÅDSNOTAT

FYLKESRÅDSSAK NR.: 42/12

Løpenr.: 5784/12
Saknr.: 03/5498-27
Ark.nr.: U22SAKSARKIV
Dato: 21.02.2012

Til: Fylkesrådet
Fra: Fylkesråd for plan og næring

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL PROGRAM FOR KONSEKVENS- UTREDNING FOR BARENTSHAVET SØR

...

Det vises til brev fra Olje- og energidepartementet av 24. november 2011 vedrørende ”forslag til program for konsekvensutredning etter petroleumsloven for det tidligere omstridte området vest for avgrensningslinjen i Barentshavet sør”, med høringsfrist 29. februar 2012.

Bakgrunn

Overenskomsten med Russland om maritim avgrensning og samarbeid i Barentshavet og Polhavet trådte i kraft 7. juli 2011. Dette åpnet for å igangsette arbeidet mot mulig petroleumsvirksomhet i tidligere omstridt område, vest for avgrensningslinjen i Barentshavet sør. Olje- og energidepartementet har nå igangsatt en åpningsprosess for området, inkludert konsekvensutredning. Denne høringen gjelder Olje- og energidepartementets *forslag til program for konsekvensutredning*. Forutsatt at konsekvensutredningen gir grunnlag for det, vil regjeringen legge frem en stortingsmelding som anbefaler åpning av disse områdene for petroleumsvirksomhet.

Beskrivelse

Konsekvensutredning er et viktig verktøy i norsk forvaltning og benyttes for å presentere fakta og synspunkter som en del av planprosessen for større tiltak og prosjekter. I denne forbindelse er konsekvensutredningen en stor del av den prosessen som fører frem mot eventuell åpning av et nytt havområde for petroleumsvirksomhet. Denne prosessen vil således ikke omtale enkeltvis strukturer, felt eller prosjekter.

Konsekvensutredningsprogrammet, dersom det blir vedtatt, vil gi en oversikt over kunnskapsgrunnlaget, foreslå aktiviteter for styrking av kunnskap og angir problemstillinger som synes hensiktsmessig å utrede. Konsekvensutredningsprogrammet ble sendt ut på høring i slutten av november og det estimeres at hele prosessen med konsekvensutredning vil ta omtrent 15 måneder fra programmet sendes på høring.

Konsekvensutredningsprogrammet består av tre deler:

1. Kunnskapsstatus – beskrivelse av kjent kunnskap
2. Forslag til utredningsprogram
3. Relevante problemstillinger for konsekvensutredning

Ad. 1. Kunnskapsstatus – beskrivelse av kjent kunnskap

Kunnskapsgrunnlaget deles inn i tre områder; Geologi og muligheter for funn av petroleum, Naturressurser og miljøforhold, og Menneskelige aktiviteter.

i. *Geologi og muligheter for funn av petroleum*

Det er påvist petroleum øst og vest for tidligere omstridt område, noe som gir forventninger til at det finnes petroleum også i dette området. Russland og Norge har fram til overenskomsten hatt et moratorium for videre petroleumsaktivitet i området. Det foreligger noen seismiske data som viser at geologiske formasjoner vest for sektorlinjen fortsetter inn i området mot midtlinjen. Disse data har imidlertid begrenset kvalitet. På norsk side, vest for området, er det gjort flere mindre funn. På russisk side vet man at det er gjort flere store gassfunn, inklusive Shtokman og Kildinskoya. Videre, på bakgrunn av erfaringer fra liknende strukturer, mener Oljedirektoratet at området vest for avgrensingslinjen er interessant med tanke på petroleumsvirksomhet. Inntil man har et bedre datagrunnlag vil det imidlertid ikke være mulig å gi noe ressursanslag for området.

ii. *Naturressurser og miljøforhold*

Konsekvensutredningsprogrammet beskriver grundig en rekke tema innen naturressurser og miljø. Beskrivelsen er gitt på bakgrunn av arbeidet som ble gjort i forbindelse med forvaltningspalen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten. Kunnskapsgrunnlaget er således godt, og man går inn på følgende tema:

- a. Fysisk og kjemisk miljø
- b. Plankton og mindre sjødyr
- c. Fisk
- d. Sjøpattedyr
- e. Havbunn
- f. Sjøfugl
- g. Kulturminner

For ytterligere opplysninger om de enkelte tema, se vedlegg 1, s. 11-20.

iii. *Menneskelige aktiviteter*

Konsekvensutredningsprogrammet beskriver følgende tema innen menneskelige aktiviteter: Fiskeriaktivitet og skipstrafikk. Fiskeriaktivitetene i området har vært varierende, men i hovedsak er det snakk om fiske med line etter torsk og hyse, samt fiske etter lodde med trål og not. Nærmere kysten fiskes det med snurrevad, garn og line etter de samme artene. Det er også sporadisk rekefiske og kongekrabbefiske i området.

Av skipstrafikken i området er 2/3 fiskebåter. Resten er i hovedsak trafikk til og fra havner i Nord-Norge som går langs kysten i faste leder. Russiske oljetankere følger de etablerte seilingsrutene forholdsvis nært kysten.

Ad. 2. Forslag til utredningsprogram

For å kunne utrede konsekvenser av eventuell petroleumsvirksomhet i området skal det etableres scenarier, eller fremtidsbilder, for slik virksomhet. Det vil utvikles en såkalt referansecase, eller nullalternativ, dvs. ingen eller utsatt åpning. Så vil man utlede ulike scenarier opp mot nullalternativet og vurdere konsekvensene av de ulike utviklingsscenariene. Eksempel kan være scenarier med henholdsvis høyt, middels og lavt aktivitetsnivå.

Scenariene vil baseres på geologisk kunnskap og forventninger om funn av petroleum. Som nevnt er det betydelig usikkerhet knyttet til forventningene til funn av petroleumsressurser i området. Antakelser om ressursutfall vil bli gjort som en del av scenariobeskrivelsen. Videre vil scenariene beskrives ut fra antakelser om:

- Omfang og type virksomhet
- Ressurser og produksjonsprognoser (olje, gass)
- Geografisk lokalisering
- Tidsplaner
- Aktuelle utbyggingsløsninger, inklusiv eksportløsninger
- Økonomivurderinger
- Infrastrukturtiltak inkludert logistikk- og støttefunksjoner (forsyningsbase m.m.)

Videre vil en scenarioanalyse gjøre en vurdering av aktuelle utbyggingsløsninger og ulike aktiviteter knyttet opp mot petroleumsvirksomhet, som utforskning, utbygging, produksjon og avslutning av virksomheten.

Ad. 3. Relevante problemstillinger for konsekvensutredning

Konsekvensvurderingene vil omfatte mulige negative virkninger for naturressurser, miljø og andre brukere av aktuelle hav- og landområder relatert til normal petroleumsaktivitet og ulykkeshendelser. Konsekvensvurderingen vil i tillegg omfatte virkninger for samfunnet inkludert nasjonale og regionale ringvirkninger.

- **Regulære utslipp til sjø og konsekvensene av slike utslipp** skal utredes for alle scenariene. Slike utslipp kan være produsert vann, borrerelaterte utslipp (produsert vann og havbunns slam), planlagte utslipp f.eks. ved oppstart av rørledninger
- **Regulære utslipp til luft** er relatert til energiproduksjon, avdampning, fakling, brønntesting og ventilering. For disse vil det utarbeides prognoser relatert til scenariene, vurdering av miljøkonsekvenser og utslippsreducerende tiltak. Her vil det også gjøres vurderinger knyttet til bruk av kraft fra land.
- **Andre miljøkonsekvenser** av planlagt virksomhet, som avfallshåndtering og konsekvenser for havbunns habitater av fysiske inngrep i havbunnen
- **Hendelser med akutt forurensning** vil utredes med de ulike scenarier som utgangspunkt. Følgende tema vil utredes:
 - o Vurdering av relevante hendelser og tiltak for å redusere sannsynligheten for slike
 - o Oljedriftsmodellering
 - o Vurdering av miljørisiko i forhold til tilstedeværende naturressurser og økosystemer
 - o Vurdering av konsekvenser og risiko i forhold til andre virksomheter i området
 - o Effekt av boretidsvindu
 - o Grenseoverskridende forurensning
 - o Tiltak for deteksjon og overvåking av utslipp
 - o Beredskap mot akutt forurensning, inkludert forhold som mørke og kulde, is/iskant, tiltak i åpne havområder, og kystnære beredskapstiltak
- **Konsekvenser for andre virksomheter** vil utredes for å sikre god sameksistens mellom petroleumsvirksomhet og andre næringer. Følgende tema vil bli utredet:
 - o Konsekvenser for fiskeri (arealbeslag og operasjonelle ulemper og skremmeeffekt)
 - o Konsekvenser av akuttutslipp

- Konsekvenser for havbruk, inkludert ved akuttutslipp
- Konsekvenser for sjøtransport (arealbruk og kollisjonsrisiko)
- **Samfunnsmessige konsekvenser** gjennom både inntekter til staten, investeringer knyttet til utbygging og drift av felt skaper ringvirkninger i samfunnet, både nasjonalt, regionalt og lokalt. Følgende tema skal utredes basert på scenariene for petroleumsvirksomhet:
 - Inntekter til staten
 - Regionale virkninger/ringvirkninger
 - Næringslivet
 - Det offentlige
 - Samfunnet for øvrig (demografi, sosiale forhold osv.)
 - Sysselsettingsvirkninger (lokalt, regionalt og nasjonalt)
 - Behov for teknologiutvikling

Vurdering

Petroleumsnæringen har blitt viktig for Nord-Norge. Etter vedtaket om utbygging av Snøhvitprosjektet i 2002, har næringen bidratt til stor verdiskaping i Nord-Norge. Tildelingen av nye områder og letevirksomheten i Barentshavet har vært betydelig, og virksomheten har den siste tiden ført til nye oljefunn.

Overenskomsten mellom Norge og Russland om avgrensningslinjen i Barentshavet er positivt for Norge og Nord-Norge. En årelang diplomatisk kamp har resultert i enighet om grensetrekningen, og moratoriet for petroleumsvirksomhet som ble innført på 80-tallet er opphevet.

Oljedirektoratet har nå satt i gang prosessen slik at dette området kan åpnes for petroleumsvirksomhet, noe som gledelig. Prosessen skal ta 15 måneder, noe som er meget effektivt. Videre, hvis konsekvensutredningen gir grunnlag for det, er regjeringen innstilt på å åpne området for petroleumsvirksomhet. Fagmiljøene anser området for lovende med hensyn til mulig funn av petroleum, og Nord-Norge står nå overfor et stort steg i utviklingen av Barentshavet som petroleumsprovins.

Åpningsprosessen, inkludert konsekvensutredning, er planlagt gjennomført i henhold til petroleumslovens § 3-1 og er således sikret en grundig og ansvarlig gjennomføring.

Denne høringen gjelder konsekvensutredningsprogrammet. Programmet er kortfattet og presist og gir en god beskrivelse av kunnskapsgrunnlag, forslag til utredninger og relevante problemstillinger.

Kunnskapsgrunnlaget

Konsekvensutredningen skal baseres på kjent informasjon. Datagrunnlaget er hentet fra arbeidet som ble gjort i forbindelse med forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten. Dette datagrunnlaget ble utarbeidet i et meget grundig utredningsarbeid som involverte 9 departementer med underliggende direktorater og tok for seg alle aspekter ved og konsekvenser av petroleumsvirksomhet i disse havområdene. Havområdet som nå skal utredes er innenfor områdene dekket av forvaltningsplanen og datagrunnlaget for området er således bra.

Kunnskapen om geologien i havområdet er i dag basert på gamle seismiske data som ble samlet inn før moratoriet mot petroleumsvirksomhet ble innført. Disse dataene er hentet inn i et begrenset område og er av dårlig kvalitet, slik at det ikke er mulig å gjøre ressursanslag for området. Dette er den største svakheten i datagrunnlaget. Man er imidlertid i gang med å

samle inn nye seismiske data, men vil være begrenset til 2D (todimensjonal) seismikk og muligens flymagnetiske data. Her bør det igangsettes innhenting av 3D (tredimensjonal) seismikk, slik at en får et godt nok datagrunnlag til å gi nøyaktige ressursanslag for området.

Forslag til utredninger

Olje- og energidepartementets forslag til konsekvensutredninger som skal gjøres i forbindelse med åpningsprosessen er meget omfattende. Det skal gjøres en komplett scenarioanalyse hvor man tar utgangspunkt i et nullalternativ, og med dette som utgangspunkt utreder konsekvensene av aktuelle utviklingsscenarier.

En slik analyse er grundig og dekker alle tema som kan tenkes påvirket av petroleumsvirksomhet i området. Det som imidlertid ofte fremkommer som utilstrekkelig i slike analyser er vurderingene av samfunnsmessige konsekvenser. Fokuset ligger på negative konsekvenser av petroleumsvirksomheten, og mulige avbøtende tiltak i den forbindelse. Dette er viktig, men det er likevel verdt å bemerke at de samfunnsmessige konsekvensene også har stor betydning.

Til slutt tar konsekvensutredningsprogrammet for seg relevante problemstillinger som kan relateres til petroleumsvirksomhet i området og hvordan disse skal håndteres. Disse problemstillingene vil i konsekvensutredningen vurderes opp mot de ulike utviklings-scenariene, noe som vil gi et godt bilde av hvordan virksomheten og dens konsekvenser vil materialisere seg.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Vedtaket har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

...

Innstilling:

:::

Fylkesrådet fremmer følgende forslag til vedtak:

1. Fylkestinget i Troms er meget positiv til at Olje- og energidepartementet nå har startet prosessen med åpning av havområdet i Barentshavet sør, vest for avgrensningslinjen, og at prosessen skal gjennomføres på så kort tid som mulig.
2. Fylkestinget i Troms er tilfreds med at åpningsprosessen med konsekvensutredning gjennomføres i henhold til gjeldende bestemmelser i petroleumsloven.
3. Utredningene skal gjøres på bakgrunn av et godt datagrunnlag, men fylkestinget i Troms ønsker å anmode om at Oljedirektoratet snarest bør gjennomføre innsamling av 3D-seismikk slik at man får et sikrere grunnlag for å anslå ressurspotensialet i området.
4. Fylkestinget i Troms vil understreke behovet for beredskap mot akutt forurensning, inkludert forhold som mørke og kulde, is/iskant, tiltak i åpne havområder, og kystnære beredskapstiltak. Fylkestinget i Troms vil spesielt fremheve behovet for å utvikle og benytte gode strømodelleringer. Disse vil vise hvordan strømsystemene i Barentshavet fungerer, som igjen kan bidra til gode forebyggende tiltak (utvikle gode beredskapsløsninger) hvis det skulle skje en form for utslipp.

5. Fylkestinget i Troms setter pris på at departementet legger mye vekt på å utrede muligheten for negative konsekvenser for miljø, næring og samfunn, men ønsker å bemerke viktigheten av en grundig analyse av positive konsekvenser av petroleumsvirksomheten, med særlig fokus på lokale og regionale ringvirkninger. Det er i denne sammenheng viktig å relatere slike ringvirkningsanalyser til de ulike utviklings-scenariene slik at man får en god beskrivelse av hvordan ringvirkningene vil arte seg i de ulike utviklingsscenariene.

...

Tromsø, 22.02.12

Kari-Anne Opsal

Fylkesråd for plan og næring